

Zadanie:	Utworzenie samoobsługowego Muzeum Kanału Elbląskiego w Małdytach.
Zlecenie:	Ekspertyza przyrodnicza obszaru planowanej inwestycji nad brzegiem jeziora Sambród.
Zlecający:	Gmina Małdyty ul. Kopernika 10, 14-330 Małdyty
Wykonawca:	EKOTAKS Pracownia Analiz Środowiskowych Lucjan Kleinschmidt ul. Kościuszki 85A, 10-552 Olsztyn.
Autor:	dr inż. Lucjan Kleinschmidt (dr nauk biologicznych, zoolog, ornitolog)

WERSJA DO WGLĄDU

/podpisano elektronicznie/

1. Zakres i cel opracowania.

Celem ekspertyzy była waloryzacja przyrodnicza obszaru planowanej inwestycji pod nazwą "Utworzenie samoobsługowego Muzeum Kanału Elbląskiego w Małdytach", określenie wrażliwości siedlisk oraz wskazanie zaleceń dla realizacji inwestycji w obniesieniu do chronionych gatunków występujących w tym terenie.

Muzeum będzie zlokalizowane na działkach 320/1 i 320/2 w obrębie Leśnica, w miejscowości Małdyty, gmina Małdyty nad brzegiem jeziora Sambród (rys. 1 fot...).

Obserwacje terenowe wykonano w dniu 17 marca 2026 r.

Ekspertyzę wykonano w oparciu o obserwacje terenowe prowadzone przed rozpoczęciem okresu lęgowego większości gatunków ptaków oraz przed okresem aktywności pozostałych grup zwierząt. W związku z tym niniejsza ekspertyza oparta jest na weryfikacji siedlisk, jako potencjalnych miejsc lęgowych ptaków i miejsc występowania pozostałych grup zwierząt. Konkluzje i wnioski oparto o literaturową analizę wymagań siedliskowych oraz biologii gatunków, które mogą zasiedlać analizowany obszar w kontekście możliwości oddziaływań planowanej inwestycji na te gatunki. Wykorzystano również własne doświadczenia odnośnie analizy oddziaływań inwestycji na gatunki chronione.

2. Wyniki waloryzacji.

2.1. Opis terenu inwestycji.

Planowana inwestycja będzie lokalizowana przy północno-wschodnim brzegu południowej części jeziora Sambród (fot. 1, 3). Jest to zagospodarowany brzeg jeziora w granicach miejscowości Małdyty. Główny obszar inwestycji w części litoralowej porasta w większości szuwar trzcinowy, tj. zespół trzciny pospolitej *Phragmites communis*. W części południowej terenu inwestycji, na granicy z lądem, występuje zwarty płat zakrzewień wierzbowych. W części północnej na brzegu jeziora znajduje się zwarta zabudowa niewielkich hangarów (fot. 4). W części lądowej rośnie szpaler drzew (głównie olchy), za którym przebiega utwardzony ciąg komunikacyjny (fot. 5).

2.2. Charakterystyka możliwości występowania gatunków chronionych.

Herpetofauna

Teren inwestycji może być wykorzystany przez cztery gatunki płazów i jednego przedstawiciela gadów (tab. 1).

Tabela 1. Gatunki herpetofauny mogące wykorzystywać teren inwestycji.

Nazwa	Charakter wykorzystania siedliska	Uwagi	Status ochrony
ropucha szara <i>Bufo bufo</i>	rozmród, występowanie po godach w strefie lądowej	liczniejsza w okresie godów, po godach może występować do kilku osobników	częściowa ochrona gatunkowa
żaba trawna <i>Rana temporaria</i>	rozmród, występowanie po godach w strefie lądowej, możliwość hibernacji w okresie zimowym	liczniejsza w okresie godów, po godach może występować do kilku osobników	częściowa ochrona gatunkowa
żaba moczarowa <i>Rana arvalis</i>	rozmród, występowanie po godach w strefie lądowej	liczniejsza w okresie godów, po godach może występować do kilku osobników	ściśła ochrona gatunkowa
żaby zielone <i>Rana esculenta complex</i>	rozmród, występowanie po godach w strefie brzegowej jeziora, możliwość hibernacji w okresie zimowym	liczne w okresie godów i po godach do kilkudziesięciu osobników	częściowa ochrona gatunkowa
zaskroniec <i>Natrix natrix</i>	żerowisko	pojedyncze osobniki	częściowa ochrona gatunkowa

Obszar inwestycji może być atrakcyjnym miejscem dla płazów szczególnie w okresie wiosennym tj. od połowy marca do końca czerwca, w okresie godów i rozwoju młodych osobników. Główną grupą płazów, których przedstawiciele będą występować tu najliczniej i niemal w całym cyklu rocznym to żaby zielone.

Ornitofauna

Obszar planowanej inwestycji potencjalnie może być siedliskiem lęgowym do kilkunastu gatunków ptaków, które przedstawiono w tabeli 2. Biorąc pod uwagę wielkość obszaru planowanych prac, może on objąć swym zasięgiem stanowiska lęgowe pojedynczych par ptaków wymienionych w tabeli. Gatunki te mogą wykorzystywać analizowany teren zarówno, jako miejsce lęgowe (do budowy gniazda i wychowu piskląt) oraz jako żerowisko.

Tabela 2. Gatunki ornitofauny potencjalnie mogące wykorzystywać teren inwestycji.

Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony
strefa szuwarowa		
brzęczka	<i>Locustella luscinioides</i>	ściśła ochrona gatunkowa
łyśka	<i>Fulica atra</i>	gatunek łowny
potrzos	<i>Emberiza schoeniclus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
trzciniak	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
trzcinniczek	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
gęgawa	<i>Anser anser</i>	gatunek łowny
krzyżówka	<i>Anas platyrhynchos</i>	gatunek łowny
perkoz dwuczuby	<i>Podiceps cristatus</i>	ściśła ochrona gatunkowa
strefa przejściowa z krzewami i zabudową		
pliszka siwa	<i>Motacilla alba</i>	ściśła ochrona gatunkowa
szpak	<i>Sturnus vulgaris</i>	ściśła ochrona gatunkowa
piecuszek	<i>Phylloscopus trochilus</i>	ściśła ochrona gatunkowa

Wymienione w tabeli gatunki mogą zajmować analizowany teren przede wszystkim w okresie od marca do sierpnia.

Podczas obserwacji terenowych w rejonie obszaru inwestycji obserwowano krzyżówki, gęgawy (fot. 6), łyski (fot. 7) i potrzosy. Lęgi tych gatunków w analizowanym szuwarze są możliwe i bardzo prawdopodobne.

Teriofauna

Analizowany teren, z uwagi na niewielkie rozmiary, nie spełnia wymogów stałego miejsca występowania chronionych gatunków saków. Okresowo może on stanowić część żerowiska wydry *Lutra lutra*, która jest objęta ochroną częściową oraz kilku gatunków nietoperzy, których żerowiska związane są wodą (wszystkie możliwe gatunki objęte są ścisłą ochroną gatunkową).

3. Wnioski i zalecenia.

Biorąc pod uwagę analizę siedlisk, ich potencjał wykorzystania przez chronione gatunki zwierząt w kontekście planowanej inwestycji należy wziąć pod uwagę następujące wnioski i zalecenia:

1. w obszarze planowanej inwestycji istnieje prawdopodobieństwo graniczące z pewnością występowania gatunków chronionych, związku z tym zamierzenie inwestycyjne będzie wiązało się z niszczeniem siedlisk chronionych gatunków zwierząt (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 późn. zm.)) oraz ich czasowym płoszeniem i niepokojeniem. Rozporządzenie to w odniesieniu do gatunków chronionych wprowadza między innymi następujące zakazy:
 - umyślnego zabijania;
 - umyślnego okaleczania lub chwywania; **niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych**, odpoczynku, migracji lub żerowania;
 - niszczenia, usuwania lub uszkodzenia zimowisk lub innych schronień;
 - umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
 - umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
 - **umyślnego płoszenia lub niepokojenia**.
2. działania związane z realizacją inwestycji wymagać będą uzyskania zezwolenia RDOŚ w Olsztynie na przeprowadzenie czynności zabronionych wobec gatunków chronionych,
3. na potrzeby opracowania wniosku do RDOŚ oraz weryfikacji niniejszego opracowania należy wykonać inwentaryzację przyrodniczą pozwalającą na wskazanie gatunków i liczebności osobników, których będzie miał dotyczyć wniosek,
4. w celu minimalizacji negatywnego wpływ realizacji inwestycji na gatunki chronione i ich siedliska należy rozważyć następujące środki ochronne:
 - prowadzenie inwestycji pod nadzorem przyrodniczym,
 - ograniczenie do niezbędnego minimum redukcji szuwaru trzcinowego i krzewów,
 - realizacja prac budowlanych poza sezonem lęgowym ptaków i okresem rozrodczym płazów,
 - instalacja odpowiedniego oświetlenia minimalizującego negatywnie oddziaływanie na nietoperze i inne gatunki (uwzględniając jego zakres, barwę, kierunek, moc i czas działania),
5. w oparciu o wykonaną waloryzację terenu, realizacja projektu przy zachowaniu ww. środków ochronnych nie będzie wyrządzać znaczących szkód, biorąc też pod uwagę następujące uwarunkowania:
 - charakter siedlisk analizowanego obszaru nie wyróżnia się unikalnością w tej części jeziora,
 - ubytek siedlisk nie będzie stanowił znaczącego uszczerbku w puli podobnych siedlisk, dostępnych dla gatunków chronionych, które mogą zajmować teren inwestycji,
 - wśród gatunków, które potencjalnie mogą wykorzystywać teren inwestycji nie ma gatunków szczególnie rzadkich lub zagrożonych, chronionych w ramach sieci Natura 2000 i wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG, wymienionych na Czerwonej Liście Ptaków Polski.
 - inwestycja planowana jest w sąsiedztwie zabudowy miejskiej, w miejscu już częściowo przekształconym, zagospodarowanym i wykorzystywanym rekreacyjnie.

Fot. 1. Miejsce lokalizacji inwestycji – widok w kierunku północnym (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r., orientacyjne miejsce lokalizacji wyznacza czerwona, przerywana linia).

Fot. 2. Miejsce lokalizacji inwestycji – widok w kierunku północno-wschodnim (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r., orientacyjne miejsce lokalizacji wyznacza czerwona, przerywana linia).

Fot. 3. Miejsce lokalizacji inwestycji – widok w kierunku północno-wschodnim (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r.).

Fot. 4. Zwarta zabudowa niewielkich hangarów w miejscu lokalizacji inwestycji (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r.).

Fot. 5. Szpaler drzew i ciąg komunikacyjny graniczący z miejscem lokalizacji inwestycji (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r.).

Fot. 6. Para gęsi gęgawy przy szuwarze w miejscu inwestycji (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r.).

Fot. 7. Łyska przy szuwarze w miejscu inwestycji (fot. Lucjan Kleinschmidt, 17.03.2026 r.).